

Luisteren naar de stem van de leerling

Op 10 november vierde basisschool De Windwijzer in Den Helder een bijzondere première. De school was de officiële gastheer voor het allereerste congres voor leerlingpanels. Maar liefst veertig enthousiaste leerlingen van vier 'Leader In Me-scholen' in de Kop van Noord-Holland kwamen naar Den Helder om ervaringen uit te wisselen, elkaar te inspireren en samen te onderzoeken hoe je als leerling je stem kunt laten horen. Schoolleider Bart Oud kijkt tevreden terug. "De leerlingen gingen naar huis met nieuwe ideeën en misschien nog wel belangrijker; in de wetenschap dat hun stem telt."

Bart Oud

Al acht jaar heeft basisschool De Windwijzer in Den Helder een leerlingpanel. "Binnen onze school werken we met de aanpak van The Leader in Me, gebaseerd op het gedachtegoed van Stephen Covey", vertelt schoolleider Bart Oud. "Onze leerlingen leren op een speelse manier om hun talenten en leiderschapskwaliteiten in te zetten voor de hele school. Met leiderschapsrollen leren kinderen om met hun talenten nieuwe dingen te leren en een bijdrage te leveren aan de school als mini-samenleving. Denk hierbij aan een tuinploeg, pauzesport-team en de klusklas. Het leerlingpanel is een van de leiderschapsrollen op De Windwijzer. Hier leren leerlingen om hun stem te laten horen, door op een proactieve manier hun eigen bijdrage te leveren aan een fijne en veilige school."

Van woorden naar daden

Het leerlingpanel van De Windwijzer bestaat uit tien leerlingen uit de midden- en bovenbouw en heeft voor zichzelf een missie-statement gemaakt: 'Wij dragen bij aan een fijne sfeer op school en

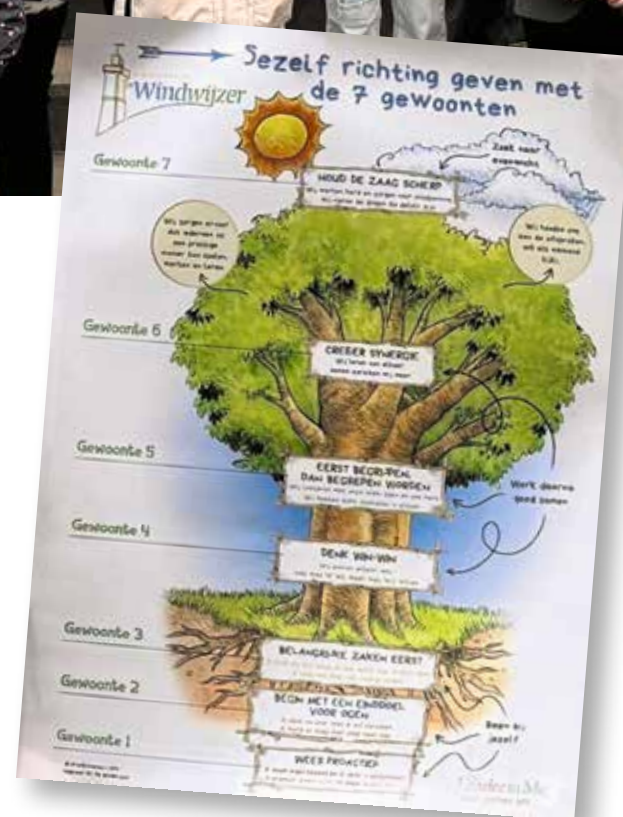
komen met ideeën om de school te verbeteren.' Panelleden zijn zichtbaar binnen de school en hebben een actieve rol in het meedenken over besluiten en activiteiten. "Eén of twee keer per maand komt het panel bij elkaar om te praten over wat beter kan op school en hoe ze daar zelf aan kunnen bijdragen", legt Oud uit. "De kinderen bereiden zelf onderwerpen voor, leiden de vergadering en brengen punten in die ze belangrijk vinden. Dat is de kracht: ze ervaren dat hun mening ertoe doet en dat je samen echt iets kunt veranderen."

De mondelinge taalvaardigheid is een pijler van het burgerschapsonderwijs op school. Dit is ook goed merkbaar in het leerlingpanel en de klassenvergaderingen op school, waar kinderen leren om zich mondeling uit te drukken en oplossingsgerichte gesprekken te voeren. Oud: "We merken bij de lessen burgerschap dat kinderen het soms lastig vinden om een moeilijk gesprek te voeren. Het klassieke keukentafelgesprek thuis is niet langer overal vanzelfsprekend."

Daarom zijn we gestart met onder woorden brengen wat je vindt, echt luisteren naar elkaar en oefenen van de verschillende rollen tijdens een gesprek."

Oefenen in een mini-maatschappij

Het panel is daarmee een soort minimaatschappij, waarin de kinderen verschillende democratische vaardigheden ontdekken. De panelleden halen onderwerpen en ideeën op bij andere leerlingen tijdens klassenvergaderingen: belangrijke overleggen waar leerlingen

'Onze leerlingen leren op een speelse manier om hun talenten en leiderschapskwaliteiten in te zetten voor de hele school'

samenwerken en een bijdrage leveren aan de fijne sfeer op school.

En net zo belangrijk: ze leren hoe ze woorden omzetten in daden. Want je kunt wel iets roepen, maar je moet het vooral ook zelf gaan doen. Die daden van het leerling-panel worden steeds zichtbaarder binnen de school. "Vijf jaar geleden kwam een leerling met de klacht dat we afval niet goed scheidden", herinnert Oud zich. "We zijn meteen aan de slag gegaan. Samen met de leerlingen hebben we de RvC en de gemeente uitgenodigd. Er zijn extra prullenbakken gekomen en we hebben inmiddels zelfs een duurzaamheidsteam dat toezicht houdt en uitleg geeft over het belang van afval scheiden."

Het verschil maken voor de hele school
De stem van de leerling gaat in De Windwijzer verder dan het bedenken van praktische

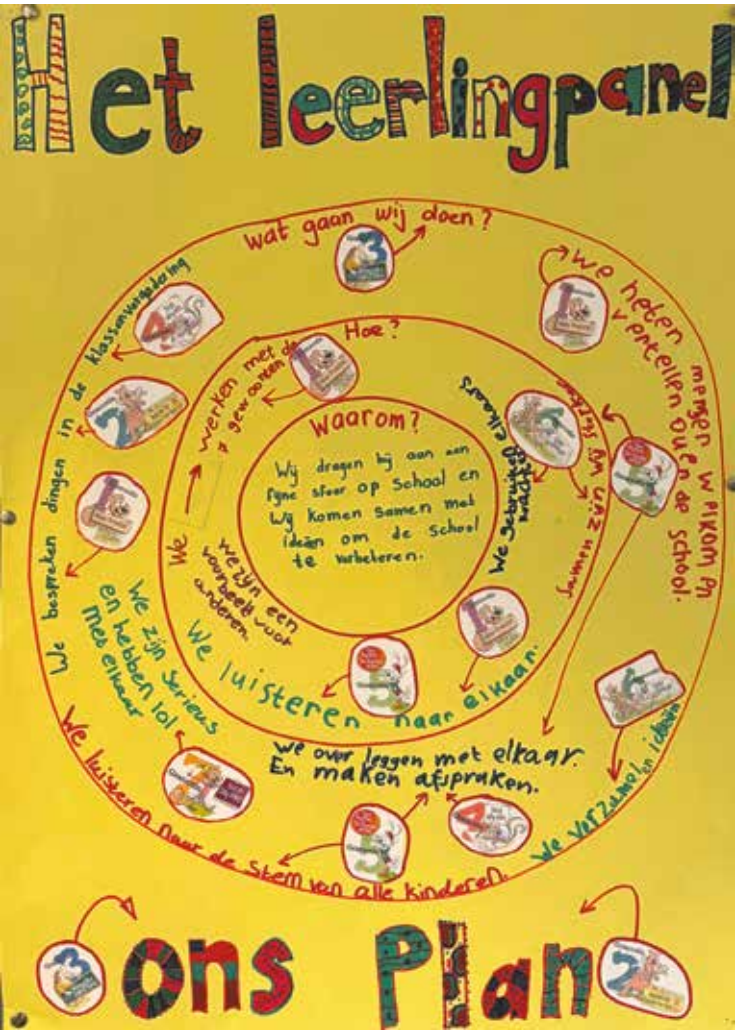
oplossingen. Als voorbeeld noemt Oud het tevredenheidsonderzoek onder leerlingen dat onlangs werd uitgevoerd. "We hebben deze resultaten gedeeld met ons leerlingpanel. Zij deelden op hun beurt de uitkomsten in hun eigen basisgroep, bespraken de opvallendste uitkomsten en gingen aan de slag met de vraag: hoe kunnen we hier zelf mee aan de slag gaan? Zo maken we leerlingen bewust van hun eigen cirkel van invloed. Dat eigenaarschap is precies wat we willen stimuleren."

De boodschap van het leerlingpanel is helder: leerlingen ontdekken hoe ze met hun stem, talenten en leiderschapskwaliteiten het verschil kunnen maken voor de hele school. En dat werkt door in het hele team, merkt Oud. "Leerlingen helpen ons als school om scherp te blijven. Kinderen leggen actuele vraagstukken op tafel over duurzaamheid, werkdruk en

veiligheid rondom de school. Door samen te zoeken naar oplossingen, leren we iedere dag van elkaar. Dat is de kern: leiderschap is leren jezelf richting te geven door het te doen."

'Door samen te zoeken naar oplossingen, leren we iedere dag van elkaar'

“Iedereen kan met ons meedenken”

Kyra van den Berg, voorzitter & vertegenwoordiger bovenbouw
“Ik ben vorig jaar begonnen in het leerling-panel. Sinds dit jaar ben ik voorzitter. We vergaderen op dinsdag na schooltijd, zodat lessen niet in de knel komen. Als voorzitter lees ik teksten voor en leid ik soms de vergadering. Het leukste van het leerlingpanel is dat ik meebeslis en meedenk over wat er op onze school gebeurt. We hebben een eigen prikbord; daar hebben we onze plannen opgehangen. Hier staat wat we willen doen. En we gaan vogelhuisjes ophangen in de klaslokalen, zodat alle kinderen hun ideeën voor onze school kunnen inleveren. Dan gaan wij ermee aan de slag!”

“We presenteren onze ideeën ook aan de MR”

Sem Passenier, secretaris & vertegenwoordiger bovenbouw
“Ik zit al vier jaar in het leerlingpanel. Ik maak de agendapunten voor de vergadering en ik stuur mails naar de ouders over onze ideeën. Waar ik het meest trots op ben? Samen met het leerlingpanel van onze buurschool De Verrekijker, hebben we ervoor gezorgd dat het verkeer veiliger is geworden rondom onze school. In mijn eigen klas vertel ik tijdens de klassenvergadering wat we als leerlingpanel hebben afgesproken. Dit presenteren we ook aan de MR. Dat is soms best spannend, maar ik leer er wel veel van.”

“Ik kijk of iedereen aan het woord is geweest”

Jason Mengers, hulpvoorzitter & vertegenwoordiger middenbouw
“Ik ben dit jaar begonnen. De meester vroeg aan mij of ik in het leerlingpanel wilde. Hij heeft mij uitgelegd wat het leerlingpanel is. Ik ben hulpvoorzitter en help Kyra. Ik denk mee over waar we over vergaderen en kijk of iedereen aan het woord is geweest. Ik vind het tot nu toe heel erg leuk. Ik leer allemaal nieuwe kinderen kennen. Ook kinderen bij wie ik niet in de groep zit. Dat vind ik tot nu toe het leukste.”